

КОНТРАКТОВА ПЛОЩА

№ 2 / 2013

ГАЗЕТА ДЛЯ ТИХ, ХТО НЕБАЙДУЖИЙ ДО ПОДОЛУ

З прийдешніми святами!

Новий рік та Різдво Христове межують у календарі не випадково. Обидва свята — і світське, і церковне — є символами оновлення та надії. Рік, який минає, видався непростим. Ми прожили його і стали не лише сильнішими, але й мудрішими. Здатними пригадати третій символ, третю іпостась прийдешніх свят — єднання. Тому що ці свята завжди зустрічають у колі родичів і друзів. Бажаю, щоб усі подольняни, всі українці об'єдналися під прикрашеною ялинкою з дорожовказною Віфлємською зіркою, і хай справдяться наші надії і бажання — для всіх і кожного! З Новим роком та Різдвом Христовим!

Ваш Сергій Крушановський

3 стор.

«Талант — это полная беспределность!»

В особих представленнях автор хитов «Куда уехал цирк», «Леди Гамильтон», «Смейся, паяц!», песен из мультфильма «Остров сокровищ» и многих других Владимир Быстрыков не нуждается. Предлагаем нашим читателям разговор с композитором о Подоле, музыке и не только...

4-5 стор.

«10 загадкових рис Подолу»

Наш район сповнений безліччю цікавих і загадкових місць. Десь тут починався легендарний понтонний міст — переправа Кия, тут з'явилися перші водопровід, каналізація, електростанція... «Контрактова площа» збрала десятку найбільш незвичайних об'єктів Подолу...

6 стор.

«Тайный код Подола»

Собеседник газеты — кандидат филологических наук, доцент кафедры мировой литературы Национального педагогического университета имени М. П. Драгоманова Галина Крюкова-Анненкова любит Подол, знает «все его трещинки» и делится этими знаниями с читателями «КПл»...

ВІДКРИТИМ ТЕКСТОМ

Оксана
Шекера

Шеф-редактор

2013 року світ побачили два числа нашої газети. Образно кажучи, дитинка народилася і подала голос. Але підсумками перейматися ще зарано. Більш доречно зосередитися на редакційних планах.

Наша мета — зробити «Контрактову площу» публічним майданчиком для обговорення суспільно значущих подій та ситуацій, що виникають навколо нас. Як практикуючий лікар точно знаю: попередження хвороби завжди краще за найякісніше лікування.

Погодьтеся: вихід на вулиці та площі задля відстоювання (в буквальному сенсі!) власних переконань — це крайня межа. І не важливо, проєвропейськими чи проазіатськими є ці переконання. Але якщо люди, громадські діячі та влада реально спілкувалися між собою та були взаємно почутими, то чимало з наших проблем вдалося би зняти, як кажуть у медицині, превентивно.

«Контрактова площа» надаватиме свої сторінки відомим особистостям, яким є що розповісти та висловити позицію щодо Подолу, його пам'ятних місць, планів реконструкції. Але також вкрай важливо знати точку зору пересічних подольнян про те, що їх турбує, від роботи комунальних служб по обслуговуванню конкретного будинку до реалізації масштабного проекту «Київ Самобутній». Тому пишіть нам на електронну адресу kontraktova_pl@ukr.net або звертайтеся до Подільської райдержадміністрації.

Давайте спілкуватися! І чути один одного!

Можливо, в майбутньому діяльність громадської ради Подолу буде посилено з ухилом у суспільно-культурну площину. І зрештою за допомогою «Контрактової площі» ми вже в Києві, а не в Магдабурзі отримуємо новий зразок місцевого самоврядування, пам'ятник якому височить на подільській набережній.

З Новим роком та Різдвом Христовим! Віри, надії і любові всім нам!

Безпечні торжества

Вогнеборці застерігають від надзвичайних ситуацій, які можуть трапитися у святкові дні

Колектив пожежно-рятувальної служби Подільського району м. Києва вітає читачів «Контрактової площі» з Новим роком та Різдвом Христовим і бажає, щоб Новий рік приніс у кожную оселю радість та добробут.

Ми завжди готові прийти на допомогу, але хочемо застерегти від надзвичайних ситуацій, які можуть трапитися у ці святкові дні. Адже Новий рік — це свічки, бенгальські вогні, хлопаки, петарди, феєрверки та обов'язково ялинка. А люди у піднесеному настрої, на жаль, часто забувають навіть про елементарні правила безпеки.

Хочемо нагадати, аби при встановленні новорічної красуні Ви застосовували лише сертифіковані гірлянди та з обережністю користувалися свічками й бенгальськими вогнями. І окрему увагу хочеться приділити піротехнічним виробам, які при неправильному використанні небезпечні для Вашого життя.

Дотримуйтеся інструкцій при використанні вищезазначеної продукції та не використовуйте несертифіковані та саморобні піротехнічні вироби. Якщо ж станеться пожежа — не слід піддаватися паніці. Використовуйте підручні засоби для гасіння та негайно телефонуйте до служби порятунку «101».

З повагою
за дорученням колективу і від себе особисто
начальник Подільського районного управління
ГУДСНС України у м. Києві Геннадій Кириленко

ДЕ, ЩО, КОЛИ І ДЛЯ КОГО

Святкують усі!

НА ПОДОЛІ ПІД ЧАС СВАТ МОЖНА БУДЕ СФОТОГРАФУВАТИСЯ У САНЯХ З ОЛЕНЯМИ, ВЗЯТИ УЧАТЬ У ФЛЕШ-МОБІ ІЗ ЗАПУСКУ ЗАСВІЧЕНИХ ЛІХТАРИКІВ ТА Й ЗИМОВИМИ СМАКОЛИКАМИ ПОЛАСУВАТИ

З 25 грудня до 24 січня на Конtrakтовій площі у Києві працюватиме Різдвяний ярмарок, де, як обіцяють організатори, час не проходиме, а пролітатиме! Для відвідувачів влаштують безкоштовні локації для незабутніх фото, також на них чекають насичені подіями вечори, під час яких відбудуться виставка-продаж незвичайних різдвяних сувенірів, майстер-класи для дітей і батьків, святкова лотерея, благодійна виставка-продаж дитячих робіт, різноманітні конкурси і багато всього іншого. Тут можна буде перекусити апетитними смаженими ковбасками або традиційними українськими варениками, поласувати солодким пуншем, запашним глінтвейном, гарячим шоколадом або кавою з кори-

Ярмаркуватимуть на Конtrakтовій площі у кращих традицій західноєвропейських різдвяних базарів

КЛЮЧОВІ ПОДІЇ ПРОГРАМИ ЗАХОДІВ РІЗДВЯНОГО ЯРМАРКУ НА КОНТРАКТОВІЙ ПЛОЩІ:

28 грудня Дитячі різдвяні забави, виступи дитячих художніх колективів, вечірнє феєр-шоу.	5 січня Новорічне шоу «Ярмарок шукає таланти», виступ колективів та нагородження переможців
29 грудня Новорічний квест — конкурси на пошук і логіку, продаж картин на благодійному аукціоні	7 січня «Різдвяний вертеп», інтерактивна програма, конкурси, призи
4 січня «День ненажери» — конкурс на швидкісне поїдання вареників, виступ творчих колективів, святкова лотерея	12 січня Конкурс снігових фігур
	18 січня Танцювальний майстер-клас, флеш-моб із запуску засвічених ліхтариків

цею. Усе це відбуватиметься на свіжому повітрі під акомпанемент дитячих і фольклорних колективів з новорічними і різдвяними програмами.

Утім, не лише на Конtrakтовій святкуватимуть Новий рік і Різдво Христове. **28 грудня о 12:00** у Парку культури та відпочинку «Куренівський» відбудеться розважальна святкова програма **«3 Новим роком, подоляни!»**. Тут же **11 січня о 12:00** на відвідувачів чекають **різдяні розваги**.

Як і годиться, не забути у ці святкові дні ті, хто чи не найбільше потребує нашої уваги та допомоги. Так **30 грудня о 12:00** у Будинку дитячої творчості Подільського району відбудеться святковий концерт **«Діти — дітям»**,

на який запрошено дітей з багатодітних родин. На запрошених малюків очікують новорічні подарунки.

У переддень Різдва **6 січня об 11:00** у відділенні соціально-побутової адаптації (вул. Світлицького, 24-А) для самотніх людей та людей похилого віку за участі хорового колективу «Надія» відбудуться святкові зустрічі **«Нова радість стала, яка не була...»** та конкурс на кращу колядку.

А власне **7 січня о 15:00** у Київському муніципальному театрі ляльок для дітей пільгових категорій району покажуть **лялькову виставу**, по закінченні якої запрошені отримають подарунки.

Ірина Юрінова

У очікуванні свята

«КП» дізнавалася, яке торжество для киян важливіше — Новий рік чи Різдво?

15 грудня. Ранок. До Нового року лишається 16 днів. На годиннику — десята, Поділ прокидається. Людей на вулицях небагато, тому прямуємо до станції метро «Конtrakтова площа». Усе як завжди: автобуси чекають пасажирів, бабусі гомонять, молодь поспішає — вихідні!

Магазини переповнені новорічними прикрасами, люди вирушають на ринок за святковими наїдками — підготовка до новорічно-різдвяних торжеств у самому розпалі. Біля станції метро «Конtrakтова площа», де розміщена й зупинка громадського транспорту, починаємо наше опитування. Адже людей тут найбільше, і здається, що в очікуванні свого маршруту вони не надто поспішають.

Перша респондентка — **Тетяна Король**, приїхала на Поділ відвідати дітей. Жінка тримає на руках ону-

ка, який з цікавістю розглядає усе довкола. На наше запитання пані Тетяна відповідає так: «Новий рік більш важливий для дітей, а Різдво — для дорослих. Ми традиційно відзначаємо свята усею родиною, а під ялиночку неодмінно складаємо подаруночки».

Далі звертаємось до двох чоловіків, які вже давненько щось обговорюють: мабуть, зачекалися транспорту, який суботнього ранку ходить не так часто. На контакт ідуть не одразу, але все-таки діляться і своєю думкою. Для обох важливіше Різдво, бо і свято традиційне, і страв на столі має бути побільше.

«Гуска чи качка запечена, салати, ковбаса», — перераховує основні складові різдвяного меню **пенсіонер Сергій Федорович**.

Біля Музичного театру на Подолі навіть зранку чимало людей. Із уже традиційним питанням звертаємось до молоді. **Студентка КНУ ім. Тараса Шевченка Олеся** виявилася найговіркішою серед усіх опита-

них: «Особисто для мене і Новий рік, і Різдво — найулюбленіші, найочікуваніші свята. Новий рік — це весела й незабутня зустріч з друзями, яка дарує багато феєричних емоцій, неповторних вражень. А Різдво — це радісна зустріч з рідними. Цього дня панує атмосфера затишку і тепла. І тому ці обидва свята є для мене найкращими, найсвітлішими, най-най-най...».

Натомість Олесина подруга **Олена** вважає, що важливішим є Різдво: «На це свято атмосфера якась особлива, сімейна. Новий рік можна зустрічати і з друзями, а Різдво — обов'язково з батьками. Це зближує, якимось інакше починаєш ставитися до сімейних цінностей. І це не банально».

Загалом наше опитування тривало кілька годин. Респонденти траплялися різні — пенсіонери, люди середнього віку, студенти. Найохочіші до розмов старші люди: вони готові розказати не лише про те, яке зі свят вважають головним і чому, а навіть як приготувати кутю і запекти найсмачнішу гуску.

Із опитаних майже двох десятків киян більшість визнала важливішим святом Різдво. Молодь здебільшого віддавала свої голоси за Новий рік, адже можна і відсвяткувати без батьків, і бажання загадати під бій курантів. А люди старшого віку висловилися за Різдво, бо за святковим столом уся родина збирається разом, онуки приїжджають.

ALLEGRO TRANQUILLO

Материал к публикации подготовил Иван Капустин, «КПл»

ТАЛАНТ — ЭТО ПОПНАЯ БЕСПРЕДЕЛЬНОСТЬ!

Владимир Быстрыков:
«Не хочу становиться в один
ряд с поплавскими
и силиконовыми девочками,
которым трусы мешают петь»

Тем, кто слышал хиты «Куда уехал цирк», «Леди Гамильтон», «Смейся, паяц!», песни из мультфильма «Остров сокровищ» и многие другие, представлять композитора Владимира Быстрыкова необходимости нет. А те, кто не слышал, очевидно, родились где-то далеко от бывшего СССР и его диаспоры и нашу газету читают вряд ли. Так что можно сразу переходить к беседе о Подоле, музыке и не только.

«Но без Подола Киев невозможен!». Если да, то почему?

Невозможен. Раньше Киев состоял из двух частей. В Верхнем городе жили тогдашние депутаты — князья и бояре. А в Нижнем, на Подоле — рабочий люд. Поэтому Подол — издавна живое сердце Киева. Чтобы это почувствовать, надо спуститься по Андреевскому, жаль только, что старую брусчатку заменили скучной современной, поставить свечку во Фроловском монастыре, поторговаться на Житнем рынке — как по мне, так это лучший рынок в Киеве. У меня вся жизнь связана с Подолом. Родился на Десятинной — в двух шагах от Подола. И вот уже двадцать лет живу на Подоле, кстати, неподалеку от Контрактовой.

Где лучше жить: в Киеве, в Москве, Париже или, может быть, в Нью-Йорке?

Москва утомляет торопливой деловитостью. Москва — город для карьеры, мне еще Алла Пугачева говорила: «Надо переезжать, надо в середине быть, издали не пробьешься». Париж — для души, в нем хорошо, старый Париж чем-то близок Подолу. А Нью-Йорк я вообще не понимаю! Какая-то другая планета. И люди через одного — инопланетяне чужие. Так что хочу жить именно в Киеве и доволен, что так оно получается.

Если бы встала задача написать гимн Подолу, то в какой стилистике, в какой тональности он должен быть?

О Подоле у меня есть песня. Но это не гимн, конечно, это, ско-

рее, мое отношение... А гимн Подола должен быть в стиле городского романса. Только не того, который нынешний шансон, а того, который Шарль Азнавур. А по тональности... мажор, скорее всего.

Национальный гимн у нас почему-то в миноре.

Вот именно! У большинства стран — в мажоре, а у нас — в миноре. Но даже не это главное. Понимаете, в чисто музыкальном смысле наш гимн не вдохновляет, он ни к чему не призывает. В отличие от гимнов США, Франции, той же Италии. И это имеет прямое отношение к тому, как мы живем, я уверен. С точки зрения композитора лучшим вариантом был бы гимн Николая Лысенко на слова Ивана Франко «Вечный революционер», написанный в 1905 году. Но решение принимали не композиторы.

Опять же «Вечный революционер» текущему моменту соответствует! Хорошо, меняем тему. Музыкальный талант в Вашем случае — это

дар Божий или Божье наказание, награда или проклятие?

И то, и другое присутствует. Талант — ноша. Но все-таки больше — награда. Потому что бывают редкие моменты истинного творчества, когда открывается какой-то новый горизонт, и ты все можешь, все тебе по силам, все складывается само собой, и нет искусственных границ, внешних ограничений, условностей — полная беспредельность! Ощущаешь себя подлинным творцом. Так что награда. А без этого — все рушится, исчезает эмоциональный посыл. В музыке всего семь нот плюс полутона. Так что мелодичные повторения неизбежны. Но все решает именно вкладываемая автором эмоция, заставляющая сопереживать. Она определяет, самостоятельное произведение или вторичное. Я часто повторяю слова французского скульптора Бранкузи: «Создавать шедевры легко, трудно войти в то состояние, в котором они создаются».

В поиске сокровищ с Давидом Черкасским (слева) и Евгением Паперным

Владимир Быстрыков 20 лет живет на Подоле

С возрастом моменты вдохновения случаются чаще или реже?

Как ни странно — чаще. Я давно пришел к выводу, что творческий человек воспринимает, трансформирует и передает дальше информацию, приходящую свыше. И качество такого приема и передачи зависит от накопленного жизненного опыта. С воз-

«Битва хоров»... Ваше отношение к этому музыкальному изобилию.

Четыре года просидел в жюри одного такого конкурса, так что знаю ситуацию изнутри. Здесь Стас Михайлов вчистую победил Моцарта нокаутом. Раньше были настоящие конкурсы, субъективизм присутствовал, но сильный исполнитель мог претендовать

1982 год. С Валерием Леонтьевым: Куда уехал цирк? И главное — когда вернется?!

растом уходит лишнее: какие-то суетливые стремления, старание всюду успеть, добиться чего-то официального. А сейчас уже не нужно никому ничего доказывать. Меня периодически спрашивают: а почему вы не народный артист? Я отвечаю: а зачем? Встать в один ряд с поплавскими и теми силиконовыми девочками, которым трусы мешают петь? Все это суета. У меня накоплена масса полезного груза: ощущений, переживаний, открытий, потерь. И теперь надо спокойно заниматься своим делом — сочинять музыку. И я им занимаюсь. И мне кажется, получается.

В последнее время большую популярность обрели вокальные шоу: «Х-фактор», «Голос країни», «Один в один»,

на какое-то высокое место, потому что профессионализм имел значение. Сейчас все решает телевизионный рейтинг. И ради рейтинга можно взять и убрать из шоу сильнейшего вокалиста и оставить самого скандального. Тогда зрители начнут обсуждать, переписываться в социальных сетях и смотреть следующий выпуск программы в предвкушении шоу. Но не музыки. В результате вокальные коллективы превращаются в филиал брачных агентств.

Ваше новогоднее и рождественское пожелание подольцам и себе любимому.

Желаю спокойствия, хорошего солнечного утра и уверенности в завтрашнем дне, что означает, что наши дети будут жить лучше нас.

Антон
Ареф'єв

10 загадкових рис Подолу

Зниклі річки, міст у нікуди, архітектура поза часом — чого лишень не знайдеш у нашому районі

1. ТАЄМНИЦЯ ПОЧАЙНИ

Історія Подолу тісно пов'язана з літописною Почайною — в гирлі цієї невеликої річки, яка текла практично паралельно Дніпру, століттями розташовувалася київська гавань. Довга піщана коса між Дніпром і Почайною тяглася аж до нинішньої колони Магдебурзького права — власне, монумент і позначив місце їх злиття, де за літописом князь Володимир хрестив Русь. Коса захищала суда від могутнього Дніпра, поки 1712 року через неї не проклали канал у районі нинішнього Рибальського острова.

Рішення виявилось помилковим — уже за пару десятиліть острів, що утворився, практично розмився. Тож наприкінці XIX століття довелося влаштувати нинішню гавань, в яку впадала значно вкорочена Почайна. Остаточно ж річка зникла у повоєнні роки, коли з її русла черпали пісок для наміву майданчиків під житловий масив Оболонь. А в пам'ять про Почайну залишилися озера Опечень уздовж її колишнього русла.

2. БУДИНКИ ПОПЕРЕК КВАРТАЛІВ

Подільські вулички переважно прямі, а будівлі стоять як по струнці. Але серед цієї впорядкованості все ж є і будинки, які живуть своїм окремим життям, ніби не помічаючи вулиць. Уся справа в переплануванні Подолу після катастрофічної пожежі 1811 року, коли за три дні згоріло понад 2 тисяч будівель. На той час Київ був переважно дерев'яний, тож вціліли лише поодинокі кам'яні споруди. Саме їх ми й можемо сьогодні легко визначити, адже стояли вони зовсім на інших вулицях, які до пожежі були звивисті та хаотично сплановані.

Найзнаменитіший з них — «будиночок Петра І» на розі вулиць Костянтинівської та Хорива, а ще — Музей гетьманства по Спаській, 16-Б, будинок купців Балабух на розі вулиць Сагайдачного та Андріївської. А ось по інший бік Верхнього і Нижнього Валів, куди пожежа не дійшла, будівлі, що стоять під кутом до вулиць, з'явилися з іншої причини. Хоча садиби вціліли, було вирішено і тут перепланувати вулиці, тож через чийсь ділянки пройшли дороги, а хтось замість городу отримав ділянку вулиці. Межі садиб виявилися настільки химерними, що довелося і далі будувати будинки під кутом до доріг. Щоправда, в цій частині Подолу будівель, що розміняли третє століття, не знайти.

3. ДОПОЖЕЖНІ ВУЛИЦІ

Історичний Поділ — до Валів — згорів у 1811 році, квартали за Валами, відомі як Плоске, перепланували пізніше, однак кілька

вулиць все ж зберегли своє планування з допожежних часів. Так уцілів район Гончарі-Кожум'яки, відомий нині як Воздвиженка, — він розташовується по інший бік Замкової гори. Забудова тут змінювалася еволюційно, хоча, як кажуть, ледь не до кінця XX століття зберігалися старовинні гончарні майстерні. Ще з 1960-х років почалися розмови про охоронний статус цих вулиць, а до кінця 1980-х був

сформульований детальний проект «міста майстрів». На вулицях Гончарній, Кожум'яцькій, Дегтарній, Воздвижен-

номов невеликі фортеці. На Подолі ж це часто просто закриті внутрішні двори, куди виходило кілька двоповерхових будівель, подібні варто шукати в Одесі аж ніяк не біля самого Привозу. А справжній київський Привоз розташовувався в іншій частині міста: Єврейський базар, офіційно іменований Галицьким, існував з середини XIX століття до перших повоєнних років на місці нинішньої площі Перемоги, і там дійсно практикувалася торгівля з возів — власне, в чому і полягає суть привозу. Головна ж відмінність Подолу і центру Одеси — київський район розташований біля самої річки і часто піддавався підтоплен-

ню до річки, породи дерев на ньому змінюються від кварталу до кварталу.

6. КАНАЛІЗАЦІЯ ГОРОДЕЦЬКОГО

Владислав Городецький по праву вважається найвідомішим архітектором Києва за всю історію міста. Будувач він здебільшого в центральних дорожніх кварталах, однак не гребував займатися і промисловими будівлями. Та найкорисніша споруда Городецького розташована саме на Подолі — тут у 1890-х роках відкрилася перша міська каналізаційна система, у створенні якої брав участь і знаменитий зодчий. Звісно, ті старовинні труби вже давно не експлуатуються, проте «видима» частина каналізаційної системи Городецького стоїть і досі — це будівля насосної станції на вулиці Введенській, 22..

Стоки з Верхнього міста самопливом спливали на Поділ, до насосної станції, звідки текли далі по майже горизонтальному колектору під вулицями Фрунзе та Вишгородській аж до сучасного Мінського масиву — там були відстійники.

Система працювала непогано, проте скидання стічних вод розташовувалося вище за течією Дніпра, ніж водозабір, що суттєво позначалося на якості водопровідної води. Вирішили проблему тільки у 1960-х роках, з відкриттям Бортницької станції аерації нижче Києва.

7. НЕСТАРОВИННА КОНТРАКТОВА ПЛОЩА

Ця площа вважається серцем Подолу, і, цілком закономірно, люди, що потрапили сюди вперше або живуть у Києві нещодавно, вважають, що практично всі тутешні будівлі зведені понад століття тому. Насправді ж вигляд площі змінювався не раз, причому «архітектурний годинник» тут часто йшов нелінійно. З найстарішою будівлею ніби все гаразд — Конtrakтовий будинок дійсно зведений далекого 1817 року, хоча він був лише частиною так званого комплексу Гесте — замість «площі кіосків» мали з'явитися ще два схожих корпуси. Але далі починається плутанина...

Сучаснішим за решту нині виглядає Театр опери і балету для дітей та юнацтва Музичний театр — хоча насправді будівля з'явилася ще 1933-го. «Виною» тому — нестаріючий стиль конструктивізму, дуже модний в СРСР у 1920-ті роки, але не дуже поширений в нестоличному тоді Києві. Центральний напівкруглий корпус Могилянської академії отримав нинішній вигляд у 1950-х роках, а перші два поверхи — насправді лавки Братського монастиря, ще дореволюційної побудови. Справжній ж історичні корпуси Могилянки — з боків від цієї помпезної будівлі.

5. БУЛЬВАР НА КАНАВІ

Незвичайна назва вулиці Верхній і Нижній Вал, або просто Вали, ніби відсилає до історії міських укріплень, хоча насправді все трохи інакше. Уздовж нинішньої вулиці Глибочицької аж до початку XX століття протікала невелика однойменна річка, що впадала у Дніпро на Подолі. До пожежі 1811 року її русло петляло районом і вздовж нього дійсно були невеликі вали, які захищали швидше від підтоплення, ніж від ворогів.

З переплануванням вулиць русло спрямили, береги укріпили — і утворився доволі незвичайний для Києва водний бульвар, що нагадує історичні вулички Амстердама. Певний час, до слова, це справді була «вулиця червоних ліхтарів». Однак через скидання стоків, особливо промисловими підприємствами, Глибочиця по суті перетворилася на стічну канаву — від чого і з'явилася назва «Бульвар на Канаві». Річка видавала неприємний сморід, і на початку XX століття була схована у підземний цегляний колектор, який існує досі. Нагорі ж був прокладений вже справжній бульвар, і,

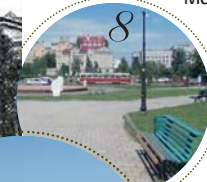
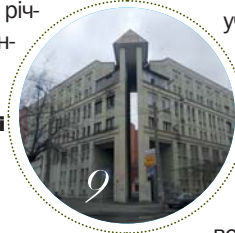
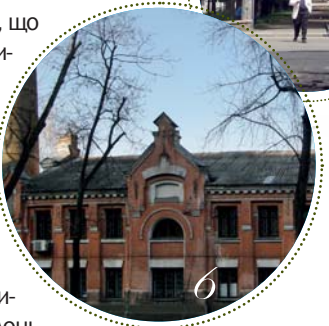
скажімо, до революції мали розміститися майстерні народних умільців, де б на очах у туристів займалися гончарною справою, куванням, різьбленням по дереву, пекли б хліб.

Однак тривале оформлення історико-архітектурного заповідника «Стародавній Київ» затяглося до кінця 1980-х років, а в 1990-х роках вже було не до туристичних містечок. Утім, частину будівель встигли відселити, так район перетворився на «мертве місто» з безліччю покинутих будинків. Лише у 2000-х роках, вже забувши про проекти «міста майстрів», за Гончарі-Кожум'яки взялися забудовники: майже всі старі будинки знесли, а натомість збудували певну подобу європейських містечок — з тими ж вузькими звивистими вуличками, що були і до пожежі 1811 року. До річки, незмінними лишилися і планування узвозів — Андріївського та Вознесенського.

4. НЕОДЕСЬКІ ДВОРИКИ

За близькість до порту, взаємно перпендикулярні вулиці та закриті внутрішні двори Поділ нерідко порівнюють з Одесою. Та насправді відмінностей більш ніж достатньо. У багатьох одеських дворики асоціюються з Молдаванкою — однак там це, по суті, приватні садиби, укріплені глухими парканами,

На фото 1910 року можна впізнати напівкруглі елементи центрального корпусу Могилянки

Ігор Артющенко

На варті здоров'я подолян

КМКЛ №15 МАЄ ГЛИБОКЕ ІСТОРИЧНЕ КОРИННЯ ТА БАГАТОЛІТНІ ЛІКАРСЬКІ ТРАДИЦІЇ

Київську міську клінічну лікарню №15, що знаходиться у самому серці Києва – на Подолі, по праву можна вважати найстарішою в місті. Сьогодні це потужний лікувальний заклад, який введено опановує сучасні медичні технології, тут працюють високопрофесійні фахівці. А ще установа має глибоке історичне коріння та багатолітні лікарські традиції.

Гостинний двір за проектом 1800-х років по суті зводили заново у першій половині 1980-х: недобудовану старовинну будівлю розібрали, аби під нею прокласти лінію метро. А поки остання зміна вигляду площі – відновлена 1995 року дзвіниця Греського монастиря, що нагадує годинникову вежу ратуші.

8. АЛЕЯ МЕТРО

Будівництво метрополітену в 1970–1980-х роках зумовило знесення на Подолі великої кількості будівель вздовж траси. Якщо порівнювати збиток від будівництва і пожежу 1811 року, яка охопила майже весь район, за втраченими квадратним метрами, важко відповісти, коли втрати були більшими. На щастя, вдалося відстояти історичну забудову вулиці Сагайдачного – тут тунелі йдуть точно під асфальтом, а от за Контрактовою площею чітко видно смугу знесення дореволюційних будинків. Цікаво, що іноді зносили не всю будівлю, а частину – такі «обрізки» є і на вулиці Хоривій, і на Валах. Та завдяки цьому ми маємо цілий ланцюжок скверів аж від вулиці Введенської до вулиці Ярославської. Існує прохід для пішоходів від Контрактової площі до Валів – нехай тут і збудовані нові будівлі, але не чітко над лінією підземки. Розрив є тільки між Валами і вулицею Ярославською – тут поки стоїть зелений паркан, і чи буде будівля – невідомо. Але навіть якщо будівництво відбудеться, арку для пішоходів зробити цілком доречно, і тоді виходить прогулянкава магістраль завдовжки понад 700 метрів.

9. НОВИЙ ПОДІЛ 1980-Х

Житлові квартали західної частині Подолу, що між Валами і станцією метро «Тараса Шевченка», з часом зможуть претендувати на охоронний статус за свою незвичайну архітектуру. Після десятиліть будівництва типових будівель радянським архітекторам дозволили створити індивідуальні проекти будинків нового мікрорайону – і в цілком простих формах з'явилися незвичайні арки, розрізи між будівлями, колони. При єдиному стилі та підході будівлі Нового Подолу не повторюються, і, крім того, нагадують забудову міст Центральної Європи. А з 2000-х років у новій забудові Подолу архітектори намагаються використовувати мотиви європейської архітектури початку ХХ століття – практично такий вигляд могли мати старовинні будівлі після сучасної реконструкції.

10. МІСТ-ТУПИК

У майбутньому на околиці Подолу – на вулиці Набережно-Луговій – починатиметься величезний Подільський мостовий перехід у напрямку Троєщини, проте не всі пам'ятають, що певний час автобуси на цей житловий масив їздили через зовсім невеликий Вантовий міст, розташований в кінці вулиці Верхній і Нижній Вал. Перший в СРСР експериментальний вантовий міст, що будувався як пішохідний, вирішили використовувати і для транспорту, чим і довели його до нинішнього аварійного стану.

Спуск з мосту на Рибальський острів закритий, тож це міст-тупик – але це не означає, що тут нікого немає. По суті, він став... зоною відпочинку: сюди приходять помилуватися видами, влаштувати пікнік, трапляються навіть молоді мами з дітьми. Знести міст не можуть, поки поруч не буде побудований новий, на який перекладуть комунікації опалення, а поки після дощу на асфальті чітко видно колі від автобусів і машин, що їздили тут багато років тому.

Цей лікувальний заклад унікальний з багатьох причин. Якщо озирнутися навкруги – в будь-якій палаті, в операційних, ординаторських у вікна видно куполи древніх київських церков. Тут немає сучасних фасадів, натомість дужий внутрішній дух. Століттями намолене місце має сильну цілющу енергетику – в цьому переконувалися на власному досвіді лікарі та пацієнти.

– Раніше саме на цій території був Братський монастир. Не раз доводилось спостерігати – рани після операцій, які, здавалось б, не можуть так швидко загоюватися, тут заживають значно раніше. Або, наприклад, потрібно було б робити ампутацію, але нам вдалося зберегти кінцівку. І таких прикладів безліч. Це не просто диво, я так кажу як хірург-практик. Окрім того, наша лікарня – найстаріший лікувальний заклад столиці, який нараховує 400 років з дня заснування, – розповідає головний лікар Київської міської клінічної лікарні № 15 заслужений лікар України Андрій Володимирович Мусієнко.

ПОДОРОЖ В ІСТОРИЧНЕ МИНУЛЕ

Почалося все з того, що знатна киянка зі шляхетного роду Галшка Гулевичівна подарувала свою власну садибу на Подолі київському магістрату. Але за умови, що тут буде збудовано духовний заклад, а при ньому школа для неписьменних і «приют призрения для больных и немощных» – прообраз лікарні.

Магістрат виконав свою частину зобов'язань. Братський монастир, Києво-Могилянська академія, шпиталь – усе це було єдиним організмом. Одним із його фундаторів став гетьман Петро Конашевич-Сагайдачний. У битві під Хотиним Сагайдачного поранили отруєною стрілою, його перевезли до Києва і лікували саме в стінах цього шпиталю. На жаль, через півроку він помер і був похований

Хірурги КМКЛ №15 володіють методиками, які відповідають світовим стандартам

під стінами Братського монастиря. Приблизно там, де сьогодні розташовані корпуси лікарні, знаходиться його могила. Не випадково пам'ятник Петру Сагайдачному встановлено на Контрактовій площі, а вулиця, що прилягає до неї, носить ім'я гетьмана.

Свого часу це була одна із найбільших лікарень Києва. Тут працювала ціла когорта знаменитих лікарів, хірургів, видатних діячів медицини: М. Амосов, В. Братусь, О. Скрипниченко, І. Лернер, М. Черенко, Л. Бережна. Нині в лікувальному закладі успішно трудяться справжні лікарські династії.

У НОГУ З ЧАСОМ

– Сьогодні наша багато-профільна лікарня надає допомогу понад дванадцятьом тисячам киян на рік. На базі КМКЛ № 15 працюють чотири загальноміські центри. Кожен з них по своєму унікальний, – зауважує головний лікар Андрій Мусієнко. – Зокрема, Київський міський центр оперування гриж живота – єдиний в Україні. Увага до цієї проблеми не випадкова, адже 16% дорослого населення є грижозносцями.

Хірурги використовують методи, які відповідають останньому слову науки. Ці технології малотравматичні, дають змогу уникнути поширених раніше рецидивів і післяопераційних ускладнень. Скажімо, якщо хірургічна операція виконана традиційним способом, то у половини пацієнтів виникає рецидив. Звести ризик повернення недуги до 1–2 відсотків умож-

ливають «латки» з сітчастого поліпропілену різної величини – від невеликих шматочків до таких, якими «штопають» гігантські грижі розміром з футбольний м'яч. Щороку в центрі проводиться близько трьох тисяч таких операцій.

До складу лікарні входить також єдиний в місті Гепатологічний центр. Кількість хворих на гострі та хронічні вірусні гепатити щороку зростає, відтак питання їх лікування вже винесено на рівень державної програми.

Також на базі лікарні створено міський підлітковий центр. Наша медицина якось «забула» про підлітків, але ж цей віковий період має свої особливості. Скажімо, дитина має зріст 185 см, а серце, легені не встигли вирости так стрімко. У таких підлітків виникають різні функціональні розлади. Міський підлітковий центр – єдиний в столиці заклад, який проводить обстеження та лікування підлітків і призовної молоді.

Нещодавно в лікарні було організовано центр тромболітичної терапії для надання екстреної медичної допомоги хворим у перші години після гострого порушення мозкового кровообігу, простіше кажучи, інсульту. При ішемічному інсульті тромб перекриває мозкову судину, в результаті чого певна його ділянка позбавляється кровопостачання.

Тромболізис – метод розчинення тромбу. Живлення мозку відновлюється, і нервові функції не порушуються. Пацієнти швидко оду-

жують – без важких наслідків і не стаючи глибокими інвалідами. Щоб лікування було успішним, цю методику треба застосувати протягом трьох годин з моменту виникнення порушення кровообігу, інакше наслідки «удару» будуть незворотними. Для цього розроблені алгоритми поведінки медичних працівників, створені «зелені коридори» для оперативного обстеження і діагностики хворих.

За кордоном тромболізис – золотий стандарт лікування при ішемічному інсульті. Це єдиний доказовий метод, що ішемічний інсульт можна вилікувати. І якщо раніше не було такого виразу «одужати від інсульту», то сьогодні це цілком реально.

Славу медику роблять його «золоті руки» та розумна голова. Сьогодні про цю столичну лікарню знають по всій Україні. Сюди приїжджають медичні працівники, щоб навчитися новітніх методик лікування і оперування. Тому й не дивно, що значний відсоток пацієнтів – з інших міст. А ще на базі лікарні працюють наукові кафедри, навчаються студенти-медики.

– Працювати в історичних приміщеннях особливо відповідально. У нас усі завідувачі відділень кандидати медичних наук, а у герніологічному центрі майже всі хірурги мають наукові звання. Небагато лікарень у Києві можуть похвалитися такими кадрами, – завершив свою розповідь головний лікар.

МИСТИКА НАД ДНЕПРОМ

Материал к публикации подготовлен Игорем Артюшенко

Тайный
код Подола

Новую рубрику в газете открывает Галина Крюкова-Анненкова, кандидат филологических наук, доцент кафедры мировой литературы Национального педагогического университета им. М.П. Драгоманова. Наша собеседница любит Подол, знает «все его трещинки» и готова поделиться этими знаниями с читателями «КП».

Галина Крюкова-Анненкова: «Киев — это на всю жизнь»

Воздвиженка — Мертвый город?

НАПРОТИВ ЩЕКАВИЦЫ
С ЕЕ ГОРОДОМ МЕРТВЫХ
РАСПОЛОЖИЛСЯ НОВЕНЬКИЙ
МИКРОРАЙОН, НАЗЫВАЕМЫЙ
В НАРОДЕ... МЕРТВЫМ ГОРОДОМ

Среди Ваших популярных лекций на темы истории и литературы Киев занимает особое место, не так ли?

Любовь к Киеву привил мне мой папа, который великолепно знал этот город, вернее, чувствовал его и считал загадочным и таинственным. Для меня многое, что связано с Киевом, пропитано мистикой. Например, в ночь осеннего равноденствия на экскурсию, которую я проводила, все собрались с зонтиками, термосами, готовились промокнуть до нитки... Но дождь вдруг прекратился, появилась луна, звёзды... Думаете, обошлось без мистики? Кстати, посмотрим, как сложится ночная экскурсия на весеннее равноденствие.

А какими фантастичными были съемки телеканалом «ТЕТ» цикла «Земля и небо Киева»! Один эпизод снимался на смотровой площадке монумента «Родина-мать». Мне, как ведущей, пришлось подниматься внутри руки этой скульптуры по отвесной металлической лестнице. А потом в полумрачном состоянии «наслаждаться» люфтом щитонной руки и произносить при этом положенный текст. А ведь режиссеру и оператору было еще сложнее. Потом были крыши Дома с химерами, Лаврская колокольня... Иначе как мистическими эти съемки не назовешь. Сейчас телеканал «Рада» готовит 12-серийный цикл о Подоле: исторические мгновения, повороты судьбы, приметы времени. А в основе — мои лекции о Подоле, Киеве и выдающихся киевлянах. И тема эта неисчерпаема.

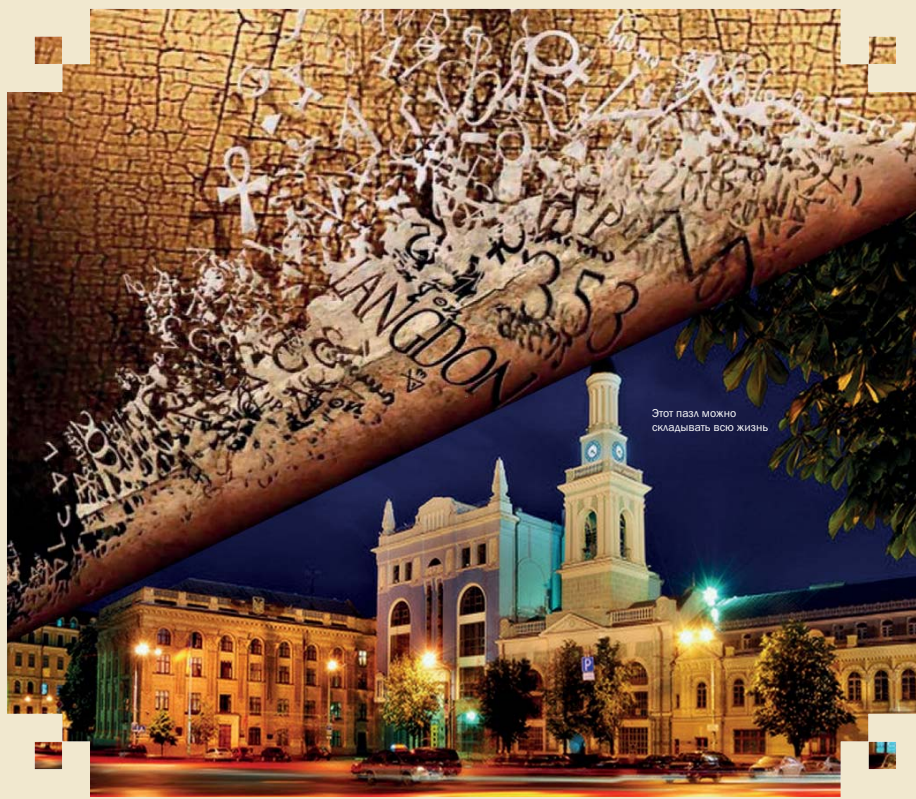
Где можно послушать Ваши лекции?

Самые регулярные — в аудиториях Национального педуниверситета им. М.П. Драгоманова, в его научной библиотеке. А еще в Музее истории Киева, в свободном пространстве «Freud House».

И все-таки, что Вы вкладываете в понятие «мистика»?

По-гречески это слово означает «секрет». Вопрос только в том, сколько этих самых секретов приходится на квадратный метр пространства. На киевском Подоле из таких «секретов» можно выложить мозаику и разгадывать ее всю жизнь. Это самая мистическая часть Киева! Где еще есть трамвайные рельсы, начинающиеся нигде и ведущие в нику-

да, как на улице Братской?! Только мне эти забытые рельсы напоминают ушедший в прошлое трамвайный маршрут: ходил когда-то от Конtrakтовой до Европейской площади одноколейный, под № 16 трамвай. На Подоле он делал хитрую петлю, а возле Филармонии вагоновожатый просто переходил в противоположный конец вагона и катил себе вниз по Владимирскому спуску, поглядывая с высоты на Днепр, Труханов остров... Как мечталось нам, тогдашним его пассажирам, разукрасить трамвайчик старинными афишами, запустить ретро-музыку и просто кататься, наслаждаясь всем, что Бог так щедро послал подольянам.

Этот пазл можно складывать всю жизнь

Приведите, пожалуйста, несколько наиболее ярких примеров, в которых проявляется «тайный код» Подола?

Взять хотя бы огненную реку Почайну с её загадками и грандиозными версиями: не в ней ли князь Владимир крестил киевский люд? А где следы той песчаной косы, которой отделялась от Днепра своя нравная Почайна?

Или подольские горы — не просто летописные, но имеющие постбылинную историю, да еще какую! Загадоч-

ная Щекавица с вышкой на макушке: не её ли называли в Киеве Скавикой? Не с ней ли связана легенда о Вещем Олеге? Правда ли, что она — огромный некрополь в центре города? О подземной, кладбищенской истории горы мало кто знает: позабылись неслучайные названия улиц — Могильная, Чумная, уже ничего не скажут перепутанные кресты и утраченные надписи. Но примечательно это место еще и тем, что именно здесь по законам нумерологии мы можем предположить «двойку»: почти зеркально напротив Щекавицы с ее Городом мертвых расположился совсем новенький, с иголки, микрорайон,

не поддающийся ни времени, ни деньгам, ни власти. Весь Киев знает его, как замок Ричарда Львиное сердце.

А улицы старого Подола? Это просто музыкальная партитура, по которой можно сыграть и былинную мелодию, и патристическую, и разудало-купеческую. По подольским улочкам можно изучать историю — и это будет самая правдивая история, ведь исконные названия улиц даны были нашими далекими пращурами не просто так. В этих названиях заложен информационный код, он же — благодарная память современных подольян. И мы понимаем, что Братская улица вела к одноименному монастырю, Никольско-Притисская названа по имени церкви, а Конtrakтовая площадь, перепробовав несколько названий, осталась навсегда памятью о грандиозных ярмарках-контрактах.

А ведь есть ещё под небом Киева грандиозный музейный экспонат и носитель живого киевского духа — Андреевский спуск. Есть загадочный, выросший вокруг целебного источника Флоровский монастырь с его таинственными обительницами разных лет. Есть восстановленные, но все еще не намоленные церкви, а есть и навсегда утраченные храмы Подола. Их сохранившиеся названия, как, например, церковь Николы Доброго у подножья Андреевского спуска, зовут нас в те времена, когда Подол золотился куполами, белел церковными вертикалями, звонил на все голоса певучими колоколами. Во многих подольских храмах и сегодня хранятся святыне дары, которые открывала киевская земля, чудотворные иконы, принесённые волнами Днепра. За всеми этими историями — загадки, тайны, волнующие воображение и заставляющие листать древние летописи, старые справочники, архивные материалы. По тайному мистическому коду киевская земля принадлежит всем: и тем, кто жил здесь века назад, и тем, кто еще не родился.

Но главная мистика, по-моему, заключена в другом уникальном свойстве Киева: киевлянином, и это не зависит от прописки, может стать каждый, кто узнает, почувствует и полюбит этот Город, захочет породниться с ним, вложив в него свою энергию, знания, труд, любовь.

Святки по-київськи

Ольга Друг,
Музей
історії міста Києва

Голодні київські спудеї лише на зимові свята наїдалися донесхочу

Зимові свята називалися Святками, що починалися 24 грудня (за старим стилем) у Святвечір і закінчувалися 6 січня на Богоявлення. Святки розділялися на Святі вечори (від Святвечора до Щедрого вечора, тобто від 24 грудня до 31 грудня за старим стилем) і Страшні вечори (від Нового року до Богоявлення — з 1 січня і 6 січня за старим стилем). У Перша неділя Святків вважалася часом дитячих свят, а друга — веселощів для дорослих.

У давні часи улюбленим видовищем мешканців Подолу на Різдво був вертеп — дерев'яна переносна споруда на два поверхи — верхній ярус відповідав святому місцю у Віфлеємі, нижній — палацу царя Ірода. У XVII–XVIII ст. спудеї (студенти) Києво-Могилянської академії облаштовували вертепи перед натовпом глядачів і показували лялькові вистави-містерії.

Другого дня Різдва у XVIII ст. вулицями ходили парафіяльні священики зі своїми причетниками з хрестом оселями парафіян «славити Христа». З ними ж, групами по декілька чоловік, ходили і бідні студенти Київської академії, які мешкали у парафіяльних школах, що існували тоді майже при всіх церквах Подолу. Процесії обходили всі будинки, хвилюю неслися вулицями приємні мелодії церковних різдвяних співів: «Рождество твоє, Христе Боже наш...», «Христос рождається...» та інші. Кияни знали бідних студентів та їхню нужденність,

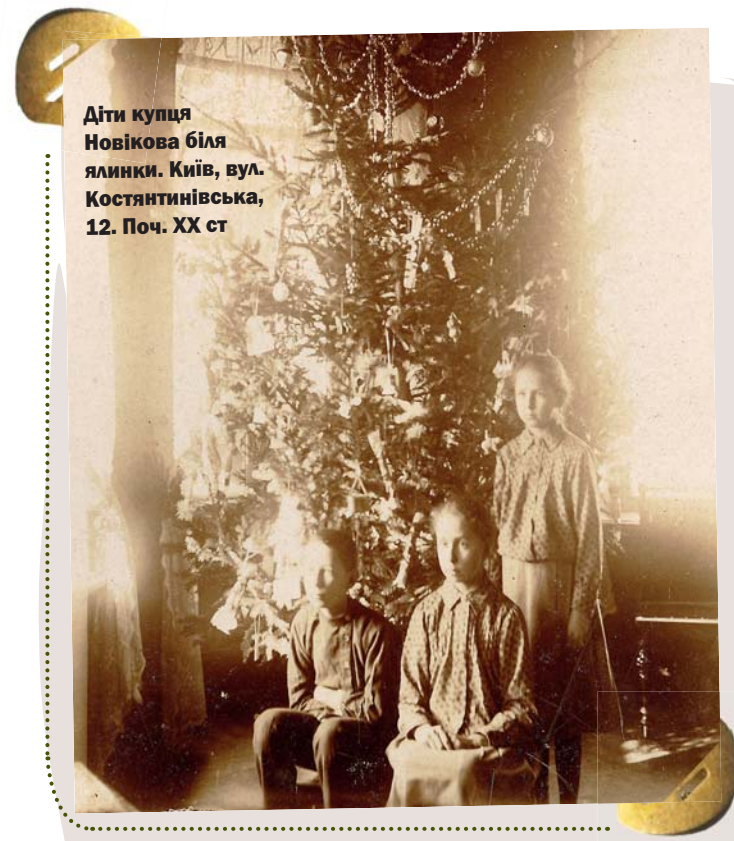
а тому в різдвяні дні привітно їх приймали, щедро пригощали і ще давали їм хто що міг: одні кидали у мішок хліб, другі — сало та інші продукти, а хтось і нагороджував грошима. Студенти все приймали з вдячним поклоном.

Традиційною в зимові свята у XVII–XVIII ст. і на початку XIX ст. була давня заведена церемонія, згідно з якою у Києві на 6 січня (за старим стилем) з «всеми цехами при саблях и ружьях с хоругвями выходит, а почетным гражданам в одинаковом одянии на лошадях выезжать на реку Днепр при освящении воды и пальбу производить». А окремішньо саме на Подолі щороку напередодні Нового року в Братському академічному соборі здійснювалося урочисте поминання «основателей и благоучредителей» Братського монастиря та Академії і всіх його вихованців. Ці урочистості Київська академія здійснювала незмінно протягом майже двох століть за заповітом її заснов-

ника митрополита Петра Могили, який помер 31 грудня.

Ще до середини XIX ст. у київській міській культурі існували старі українські звичаї. На Святвечір вулицями починалася розноска вечері від оселі до оселі. На вечір першого дня Різдва Христового колядували, а на вечір 31 грудня — щедрували під вікнами будинків. Цей день називався Щедриком, на честь Св. Меланії — римлянки, яка всі свої багатства віддала на храми і на бідних. Із зіркою та вертепом ходили лише вечорами, у вечір святкування Різдва Христового — ходили із зіркою.

Іноземні, «німецькі» ялинки у 1810–1820-ті рр. в Києві ставили лише приїжджі або чиновники, які познайомилися з таким звичаєм у Петербурзі. Лише у 1840-х рр. цей звичай почав укорінюватися в київському житті, а міцно утвердився у другій половині XIX ст. Ялинка називалася різдвяною і встановлювали її 24 грудня (за старим стилем) напередодні Різдва. Прикрашали стрічками, золоченими горіхами, іграшками. Різдвяна ялинка увінчувалася восьмикутною Віфлеємською зіркою, навколо неї — ангели і комети, нижче — «світ тварин» — віл, осел, образи яких пов'язували з волхвами, що прибули у Віфлеєм. Ялинкові іграшки були дорогими і більшість киян виготовляли їх разом з дітьми самі — купували картон, кольоровий папір, використовували дріт,

Діти купця Новікова біля ялинки. Київ, вул. Костянтинівська, 12. Поч. XX ст

вату, тканини. Так створювали гірлянди, маски, зірки, ляльки та інші іграшки.

Різдво завжди відзначалося вдома, у сімейному колі, а Новий рік — у громадських місцях, у Дворянському чи Купецькому зібранні на балах-маскарадах. На Подолі центром свят був Контрактовий дім, де певний час містилося Купецьке зібрання, поки не збудували власний будинок у 1882 р. на нинішньому Володимирському узвозі, 2 (нині — Національна філармонія). Тут київське купецтво

традиційно давало свій новорічний бал-маскарад — ці вечори відвідувало все місто.

Після жовтня 1917 р. і після того, як урядовим декретом у січні 1918 р. був змінений календар, зі святами трапилося повне непорозуміння. Різдво випадало уже на 7 січня, тобто Новий рік, який завжди йшов після Різдва, тепер наставав раніше. Тому різдвяну ялинку прикрашали до 7 січня і тримали її до 13 числа, до «старого нового року» — ось така виникла парадоксальна традиція.

Тетяна Старостенко, Музей історії міста Києва

Казкові серії прикрас

Масова мода на прикрашання ялинок з'явилася в першій половині XVI ст. Варто зазначити, що попервах прикраси були виключно істівними. Головною окрасою ялинки були яблука, ще на гілки новорічного дерева обов'язково вішали фігурки, зроблені з вафлі (як символ прісних хлібців у обряді причастя), горіхи, родзинки, солодощі та фрукти. Незмінним атрибутом свята були запалені свічки — символ таїнства події.

З другої половини XVIII ст. ялинкові прикраси стають більш пишними: паперові квіти, золочені ялинкові шишки, фарбована шкаралупа яєць, фігурки з чеканної латуні — феї, янголи тощо. З'являються сріблясті зірочки та мішура. Іграшки розмальовували сріблястим та золотим пилом. Верхівки дерев прикрашали прапорцями, янголами або зірками.

На початку XIX ст. в якості ялинкових прикрас з'явилися іграшки, дзвоники, гірлянди та паперові композиції. Також почали виробляти незвичайні прикраси: метелики, зірки, мініатюрні музичні інструменти та бурульки зі сріблястої фольги. 1848 року починається

виробництво ялинкових кульок з кольорового та прозорого скла, розфарбованих срібним та золотим пилом.

На початку XX ст. в Російську імперію іграшки переважно імпортувалися з-за кордону. У Києві такі іграшки продавалися в магазині І.Ф. Кордеса на початку Миколаївської вулиці (сучасна Архітектора Городецького). Зависока ціна на іграшки об'єднувала родину напередодні свята за одним столом для виготовлення саморобних ялинкових прикрас. Невеличкі артілі, що працювали зі склом для виготовлення іграшок, існували і на місці, але за якістю вони значно поступалися імпортованим.

У перші післяреволюційні десятиліття іграшки в СРСР майже не виробляли. Лише з поверненням ялинки 1937 року почали з'являтися перші радянські іграшки, ще не дуже виразні, на явну соціальне замовлення. Але створювалися поодинокі розкішні серії іграшок. Приміром, до 150-річчя російського письменника О. Пушкіна, що припав на 1949 рік, побачили світ набори іграшок із зображенням пушкінських казкових персонажів.

З початку 1950-х років у країні з'являються набори маленьких ялинкових прикрас. Хрущовська епоха при-

У давнину ялинки прикрашали справжніми яблуками, а після польоту Юрія Гагаріна — скляними космонавтами

несла з собою безліч скляної кукурудзи, овочів і фруктів. Після виходу фільму «Карнавальна ніч» з'явилися скляні ялинкові прикраси у вигляді будильників і музичних інструментів.

Наприкінці 50-х років XX століття в СРСР була створена серія ялинкових іграшок «Чіполіно» за мотивами надзвичайно популярної казки італійського письменника Джані Родарі «Пригоди Чіполіно». Іграшки цієї серії продавалися наборами та були випущені невеликим тиражем. Спершу всі іграшки кріпилися на прищіпках. Пізніше з'явилися іграшки з кріпленням вгорі, почали створювати окремі персонажі з первісного набору. До речі, барон Апелсин є єдиною іграшкою з серії, яка мала виключно верхнє кріплення. Ялинкові прикраси «Чіполіно» є однією з найвідоміших і досить рідкісних серій.

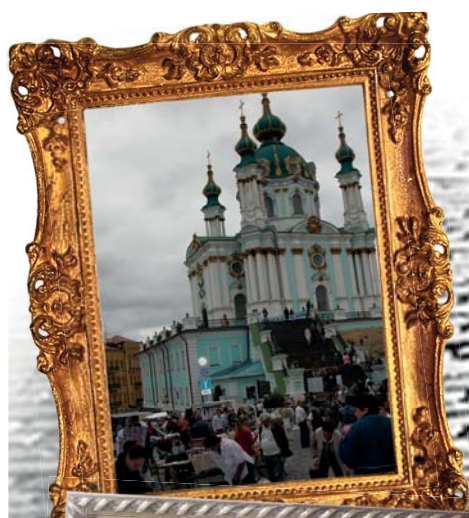
Після першого польоту Юрія Гагаріна в космос та початку освоєння навколоземної орбіти була створена остання серія ялинкових іграшок — прикраси у вигляді супутників, ракет, космонавтів, а також гірлянд. А з другої половини 1960-х років виробництво прикрас було поставлено на потік, після чого іграшки втратили свою індивідуальність і чарівність.

С Виктором Хаматовым беседовал Иван Капустин, «КПл»

ЗАЗЕРКАЛЬЕ АНДРЕЕВСКОГО

НА ГЛАВНОЙ ИСТОРИЧЕСКОЙ УЛИЦЕ СТОЛИЦЫ НА СМЕНУ УГРЮМОМУ ФЕОДАЛИЗМУ ПРИХОДИТ ПРИВЕТЛИВЫЙ КАПИТАЛИЗМ

«Жемчужина Киева», «душа Подола», – все это о нем, единственном и неповторимом Андреевском спуске. Но он уникален еще и тем, что созданный здесь орган самоорганизации населения (ОСН) на деле, а не на бумаге управляет жизнью «украинского Монмартра». О том, как этого удалось достичь, рассказывает глава ОСН «Андреевский спуск» Виктор Хаматов.

Философия учит: в основе прогресса лежит исходное противоречие, конфликт. Виктор Хаматов убежден, что в случае с Андреевским спуском это был конфликт между популярным мифом о «райской обители богемы» и фактическим хаосом, который воцарился здесь в недавние годы. По сути, художественная площадка превратилась в грязный блошинный рынок.

Кроме того, рейдерство обрело масштабы стихийного бедствия. Из 15 арт-галерей осталось только 4, остальное «отжал под себя» бизнес, из 30 отдельных арт-мастерских — ни одной! Сама улица ветшала на глазах. В конце концов, галерейщики написали коллективное письмо Президенту

Украины Виктору Януковичу. Потом было несколько совещаний у киевского градоначальника Александра Попова, и при его поддержке в июне 2012 года возник ОСН — как форма наведения порядка на Андреевском спуске.

И теперь именно этот орган занимается благоустройством улицы, размещением торговых мест, проведением различных массовых мероприятий. Естественно, в тесном взаимодействии с Подольской райгосадминистрацией во главе с Сергеем Крушановским. Поскольку главная задача — общая: возрождение и сохранение раритетной культурной среды Андреевского спуска. Кстати, в цивилизованном мире именно так — в форме само-

управления и существуют подобные творческие объекты.

Один из важных успехов ОСН — организация всеукраинских ярмарок, регулярных фестивалей искусств: в День Киева и День Независимости, когда на Андреевский съезжаются тысячи киевлян и гостей. Прошла и совместная акция с парижским Монмартром, организованная ОО «Андреевская пейзажная инициатива» и ОСН, а музыкальную часть взял на себя Олег Скрипка. В планах есть и совместное мероприятие с московским Старым Арбатом.

Главная проблема — многие вопросы в силу их нетипичности для чиновников решаются медленно, к примеру, сооружение складов выставочной инфраструктуры для участников постоянно действующей

Справка «Контрактовой площади»:

Виктор Александрович Хаматов — председатель органа самоорганизации населения «Андреевский спуск», президент Ассоциации арт-галерей Украины и центра современного искусства «Soviart», расположенных на Андреевском спуске.

В объединение «Soviart», созданное Виктором Хаматовым в 1987 году, входят издательство «Soviart», журнал «Галерея» и другие художественные организации. Именно усилиями «Soviart» была проведена первая выставка современного абстрактного искусства «СССР-США», выставки World Press Photo в Украине и другие.

выставки-ярмарки. Но Виктор Хаматов считает, что сейчас на Андреевском происходит нечто вроде смены общественно-исторических формаций: вместо угрюмого феодализма приходит приветливый капитализм. Принимают это не все и далеко не сразу.

И возникают противоречия, и даже конфликты. Но ведь именно они, как мы помним, порождают прогресс. Поэтому накануне Нового года и Рождества Христова ОСН «Андреевский спуск» желает всем стабильности. Но стабильности не застоя, а развития, которое и ведет к гармонии будущего!